

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**
bytem X

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Národní 118/16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutím žalované ze dne 29. 4. 2025, č. j. 10.04-000030/25-0002 a č. j. 10.04-000031/25-0002,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala vyslovení nicotnosti v záhlaví uvedených rozhodnutí, kterými bylo rozhodnuto tak, že se žalobkyni neurčuje advokát k poskytnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

právní služby za úplatu dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. V případě rozhodnutí č. j. 10.04-000030/25-0002 (dále jen „první napadené rozhodnutí“) se jednalo o řízení před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 3 As 22/2025 o kasační stížnosti proti rozsudku zdejšího soudu ze dne 23. 1. 2025, č. j. 15 A 57/2024-53. V případě rozhodnutí č. j. 10.04-000031/25-0002 (dále jen „druhé napadené rozhodnutí“) se jednalo o řízení před Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 1073/25 o ústavní stížnosti proti usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2025, č. j. 2 As 249/2024-27.

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že jsou napadená rozhodnutí vnitřně rozporná. Žalovaná v nich na jednu stranu zmiňuje, že jde o určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu, na druhou stranu odkazuje na § 18c zákona o advokacii, který se dle žalobkyně týká bezplatné právní služby. Žalobkyně označila napadená rozhodnutí za nicotná, přičemž odkázala na nálezy Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21.
3. Dle přesvědčení žalobkyně si žalovaná nastavila podmínky pro určení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu bez výslovné zákonné úpravy, neboť zákon o advokacii ve znění novely účinné od 1. 1. 2024 žádné podmínky pro určení advokáta za úplatu nevyjádřil. Žalobkyně citovala rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 10. 2024, č. j. 18 A 17/2024-42, jenž v obdobné věci aproboval závěry žalované, s čímž nesouhlasila. Ukládat povinnosti na základě neexistující právní úpravy je dle žalobkyně protiústavní a činí to napadená rozhodnutí nicotnými.
4. Žalobkyně vyjádřila pochybnosti o tom, zda formulář *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* (§ 18c odst. 4 věta druhá zákona o advokacii) má či nemá oporu v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 44/21, neboť obsahuje položku, zda bylo žádáno o ustanovení zástupce soudem. Totéž platí i pro vyhlášku č. 120/2018 Sb., o stanovení formulářů žádosti o určení advokáta a formuláře podnětu k poskytnutí jednorázové právní porady, ve znění pozdějších předpisů. Je též otázkou, zda se novela účinná od 1. 1. 2024 měla či neměla projevit ve vztahu k bodu 54 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 44/21 v § 18 odst. 2 zákona o advokacii za účelem vytvoření právního rámce i pro majetné žadatele.
5. Dle žalobkyně nebyla novelou účinnou od 1. 1. 2024 odstraněna mezera v zákoně, v žádném odstavci § 18c zákona o advokacii totiž není uvedeno slovní spojení „za úplatu“. Dikce § 18c odst. 4 a § 23 odst. 5 zákona o advokacii vedle sebe dle žalobkyně neobstojí, protože druhé zmiňované ustanovení obsahuje slovní spojení „za úplatu“.
6. S ohledem na výše uvedené pak žalovaná nesprávně aplikovala § 18c odst. 3 zákona o advokacii vyžadující, aby žadatel v žádosti uvedl jména dvou oslovených advokátů, kteří mu odmítli poskytnout požadovanou právní službu.
7. K argumentaci žalované ve spojení s (ne)včasností žádosti žalobkyně dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii žalobkyně tvrdila, že nemá oporu v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 9 As 122/2022-36 (viz bod 14).
8. Závěrem žalobkyně konstatuje, že by zdejší soud měl věc předložit Ústavnímu soudu k posouzení ústavnosti právní úpravy.

Vyjádření žalované

9. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout. Uvedla, že řízení sp. zn. 3 As 22/2025 již skončilo usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2025, č. j. 3As 22/2025-28, o odmítnutí podané kasační stížnosti. Rovněž řízení sp. zn. I. ÚS 1073/25 již skončilo usnesením Ústavního soudu ze dne 17. 4. 2025, sp. zn. I. ÚS 1073/25, o odmítnutí podané ústavní

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

stížnosti. V obou případech tak odpadl předmět řízení žalobkyní poptávané právní služby. Pokud by soud nyní žalobě vyhověl, žalovaná by řízení o žádostech zastavila. Z výše citovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu přitom vyplývá, že podání žalobkyně mají obstrukční charakter a pouze vyvolávají zbytečné soudní spory.

10. Žalovaná akcentovala, že žalobkyně výslovně ve své žádosti zmínila, že jména dvou advokátů, kteří ji v této věci měli odmítnout poskytnutí právní služby, neuvádí, protože to zákon neukládá. To však odporuje § 23 odst. 5 ve spojení s § 18c odst. 3 zákona o advokacii. Žalovaná ze své iniciativy (zákon jí to neukládá) žalobkyni již dříve poučovala o tom, jak má řádně podat žádost. Znění § 18c odst. 2 zákona o advokacii přitom nebylo novelou účinnou od 1. 1. 2024 a předtím ani Ústavním soudem nijak dotčeno.
11. Co se týče včasnosti žádosti, v prvním napadeném rozhodnutí se jednalo o to, že žalobkyně ve své žádosti nevyplnila údaj o tom, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí správního soudu, které hodlala napadnout kasační stížností. Nestačí proto zjistit (jinak, bez součinnosti žalobkyně), kdy bylo zahájeno řízení o kasační stížnosti podané žalobkyní bez řádného právního zastoupení, ale kdy jí bylo rozhodnutí správního soudu doručeno. Včasnost své žádosti o určení advokáta musí prokazovat žadatelka. U druhého napadeného rozhodnutí nebyla včasná proto, že byla podána 4 dny před koncem lhůty pro podání ústavní stížnosti.

Jednání před soudem

12. K nařízenému ústnímu jednání dne 10. 11. 2025 se účastníci po předchozí omluvě (a rovněž ani veřejnost) nedostavili, soud tak v souladu s § 49 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), projednal věc v jejich nepřítomnosti a rozsudek vyhlásil vyvěšením zkráceného písemného vyhotovení bez odůvodnění na úřední desce soudu (§ 49 odst. 12 s. ř. s.).

Posouzení žaloby soudem

13. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházející přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (§ 75 s. ř. s.).
14. Po posouzení věci dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii *ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen "žadatel"), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí*

a) právní porady podle § 18a nebo

b) právní služby podle § 18c.

16. Podle § 18c odst. 3 zákona o advokacii *nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 [o určení advokáta k poskytnutí právní služby] doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.*
17. Podle § 18c odst. 4 zákona o advokacii *k žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně musí žadatel přiložit doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech. Podrobnosti náležitostí žádosti a způsob prokazování příjmových a*

majetkových poměrů žadatele v případě žádosti o poskytnutí právní služby bezplatně, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen Komoře sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

18. Podle § 23 odst. 3 zákona o advokacii *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně a spočívá-li právní služba v zastoupení v řízení před orgány veřejné správy a v řízení před Ústavním soudem, hrađí jeho odměnu stát podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, není-li stanoveno jinak. V ostatních věcech má advokát určený podle § 18c k poskytnutí právní služby bezplatně pouze nárok na poskytnutí náhrady podle stavovského předpisu. Ustanovení § 22 odst. 1 části věty za středníkem se nepoužije.*
19. Podle § 23 odst. 5 zákona o advokacii *byl-li advokát určen podle § 18c k poskytnutí právní služby za úplatu, hrađí jeho odměnu klient podle právního předpisu upravujícího mimosmluvní odměnu, nedohodne-li se advokát s klientem jinak.*
20. V logice soudního přezkumu by se měl soud nejprve zabývat namítanou nicotností a nepřezkoumatelností (vnitřní rozporností) napadených rozhodnutí. S ohledem na to, že posouzení této námitky závisí na vyřešení meritorních otázek, na tomto místě toliko podotýká, že žádnou z takových vad neshledal, napadená rozhodnutí nejsou nicotná, jsou založena na řádném zákonném podkladě, vydal je k tomu příslušný správní orgán a nejsou vnitřně rozporná.
21. Soud zdůrazňuje, že napadená rozhodnutí žalovaná založila na dvou důvodech, pro které nebyl žalobkyni k její žádosti určen advokát. Skutečnost, že žalovaná neurčila žalobkyni advokáta ze dvou odlišných důvodů, způsobuje, že soud by byl oprávněn zrušit napadená rozhodnutí pouze a jenom v případě, kdyby v rámci soudního přezkumu neobstál žádný z důvodů, pro který žalovaná žalobkyni advokáta neurčila. Obstojí-li během soudního přezkumu alespoň jeden z důvodů, kterým žalovaná zdůvodnila napadená rozhodnutí, není soud oprávněn napadená rozhodnutí zrušit.
22. Soud podotýká, že se již v minulosti opakovaně zabýval případy, kdy žalobkyně neúspěšně žádala žalovanou o určení advokáta za úplatu po 1. 1. 2024 a nedoložila jména dvou advokátů. Žalobkyně v řízeních o těchto dříve posuzovaných věcech uplatnila téměř identické žalobní námitky. Její žaloby byly postupně zamítnuty rozsudky zdejšího soudu ze dne 22. 8. 2024, č. j. 10 A 41/2024-47, ze dne 30. 9. 2024, č. j. 14 A 43/2024-51, ze dne 21. 10. 2024, č. j. 18 A 17/2024-42, ze dne 14. 11. 2024, č. j. 11 A 70/2024-41, ze dne 25. 11. 2024, č. j. 17 A 43/2024-31, ze dne 28. 11. 2024, č. j. 10 A 9/2024-37, ze dne 23. 1. 2025, č. j. 15 A 57/2024-53, ze dne 14. 5. 2025, č. j. 18 A 88/2024-51, a ze dne 20. 5. 2025, č. j. 11 A 128/2024-43, a dalšími. Formulace žalobních námitek se sice v různých žalobách žalobkyně poněkud mění, leč nemění se jejich podstata, pročez lze na citované rozsudky zdejšího soudu odkázat.
23. Z § 18c odst. 3 zákona o advokacii vyplývá, že žadatel je k žádosti povinen doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů tehdy, pokud se domáhá určení advokáta jinak než na náklady státu v případech uvedených v § 23 odst. 3 zákona o advokacii.
24. V nyní projednávané věci není sporu o to, že žalobkyně požádala o úplatné poskytnutí právní služby, neboť svoji žádost podala na formuláři *Žádost o právní službu za úplatu pro fyzickou osobu* (§ 18c odst. 4 věta druhá zákona o advokacii) a ani později v průběhu řízení netvrdila, že by nárokovala právní službu bezplatnou. To nelze dovodit ani z obsahu podané žaloby.

25. Soudu není zřejmé, proč by povahu žalobkyní použitého formuláře, jehož označení a odkaz na příslušné ustanovení zákona jsou zcela jednoznačné, měla měnit skutečnost, že obsahuje položku, zda bylo žádáno o ustanovení zástupce soudem. Formulář neobsahuje žádné položky, jejichž smyslem by bylo zjišťovat majetkové poměry žalobkyně, *ergo* je zcela zjevné, že nemůže jít o bezplatné poskytnutí právní služby. Smyslem dotčené položky je patrně zjistit, zda žadatel již nemá soudem ustanoveného zástupce, byť se to v kontextu níže uvedeného čestného prohlášení žadatele o tom, že ve věci, v níž žádá o určení advokáta žalovanou, není zastoupen advokátem či jiným zástupcem, jeví poněkud nadbytečné.
26. Formulář použitý žalobkyní odkazuje na větu druhou § 18c odst. 4 zákona o advokacii, dle níž podrobnosti náležitostí žádosti a způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele v případě žádosti o poskytnutí právní služby bezplatně, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen žalované sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou. Dle soudu je zřejmé, že formulace *podrobnosti náležitostí žádosti* a formulace *jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen žalované sdělit* se vážou jak k žádosti o poskytnutí úplatné právní služby, tak k žádosti o poskytnutí bezplatné právní služby, což vyplývá zejména z kontextu § 23 odst. 3 a 5 zákona o advokacii. Podstatné je to, že zákonodárce nově upravil možnost poskytnutí právní služby za úplatu (viz níže), čímž vyvstala nutnost stanovit vzor formuláře i pro tento případ, zmocňující ustanovení tak pokrývá i tuto možnost.
27. Poskytnutí právní služby za úplatu bylo do zákona o advokacii vtěleno až novelou – zákonem č. 349/2023 Sb., který nabyl účinnosti 1. 1. 2024. Před 1. 1. 2024 zákon možnost požádat o ustanovení advokáta za úplatu nezakotvoval. Pokud se jedná o určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii za úplatu, náklady stát nenese. A to bez ohledu na to, zda šlo o žádost za účelem zastoupení před Ústavním soudem (druhé napadené rozhodnutí), a nedopadá na ni proto § 23 odst. 3 zákona o advokacii.
28. Bylo tedy povinností žalobkyně splnit podmínku § 18c odst. 3 zákona o advokacii a nejen tvrdit, ale také doložit, že neúspěšně oslovila alespoň dva advokáty (srov. např. rozsudek NSS ze dne 29. 2. 2024, č. j. 7 As 217/2023-28, bod 17). Ve světle žalobkynina případu se tato podmínka jeví jako logická. Určení advokáta žalovanou je až „krajní“ možností poté, co žadatel dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem a nemůže si zajistit poskytnutí právních služeb jinak. Situace, v níž žadatel, který je schopen (zde navíc i ochoten) si právní služby advokáta zaplatit sám, avšak automaticky by se mohl obracet na žalovanou bez nějaké vlastní snahy si advokáta obstarat, by účel § 18 odst. 2 zákona o advokacii popírala.
29. Žalobkyně netvrdí, že by tuto podmínku splnila. Již proto žalovaná nemohla její žádosti vyhovět.
30. Soud shrnuje, že žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta za úplatu ve smyslu § 23 odst. 5 zákona o advokacii s tím, že bude hradit jeho odměnu. Z tohoto důvodu se proto nemohlo jednat o případ hrazení odměny advokáta státem ve smyslu § 23 odst. 3 zákona o advokacii, a žalobkyně tak byla povinna dle § 18c odst. 3 tohoto zákona doložit, že se bezúspěšně pokoušela oslovit alespoň dva advokáty. Jelikož žalobkyně nic takového nedoložila (ba ani netvrdila), nesplnila ani v jednom z dotčených řízení podmínky pro vyhovění své žádosti.
31. Není pravda, že dosud nebyla soudy vyřešena otázka, zda se novela zákona o advokacii měla či neměla projevit v § 18 odst. 2 zákona o advokacii za účelem vytvoření právního rámce i pro majetné žadatele. Zdejší soud v mnoha svých rozsudcích potvrdil, že novelizované

znění zákona o advokacii výslovně stanoví právní rámec i pro žádosti o určení advokáta pro poskytnutí právní služby za úplatu. Ponechání původního znění § 18 odst. 2 a § 18c odst. 3 zákona o advokacii i po novelizaci podle soudu nepochybně ob stojí. Tato ustanovení nijak nebrání žadatelům domáhat se poskytnutí právní služby, ať již bezplatně, nebo za úplatu. Zákodárce tak nemusel tyto podmínky nově přehodnocovat či uvádět do souladu s nálezem Pl. ÚS 44/21. Pokud žalobkyně namítá, že možnost žádat o poskytnutí právní služby za úplatu není výslovně uvedena v § 18 odst. 2 zákona o advokacii, soud na tom nevidí nic nezákonného či snad protiústavního. Právě § 18 odst. 2 písm. b) zákona o advokacii totiž odkazuje na právní služby podle § 18c téhož zákona. Z § 18c odst. 3 je pak zřejmé rozdělení určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně a za úplatu. O mezeru v zákoně se zjevně nejedná.

32. Soud dále vycházel z toho, že po nálezu sp. zn. Pl. ÚS 44/21 byla zřejmá potřeba novelizace zákona o advokacii, neboť nále z část § 18c odst. 1 zákona o advokacii zrušil s účinností k 31. 12. 2023. Z logiky věci byl zřejmý předmět novelizace, tedy to, že se bude týkat úpravy, která bude reagovat na zmíněný nále z, tj. že zejména umožní určení advokáta k poskytování právních služeb i za úplatu. V tom pak dle soudu přijatá novela souvisí i s konsolidací veřejných rozpočtů, neboť v zákoně o advokacii byly upraveny podmínky jak pro případy, kdy nebude pro právní službu určen advokát na náklady státu (tj. veřejného rozpočtu), tak podmínky, kdy se tak naopak na náklady státu stane. Proto, byť je třeba obecně považovat za nežádoucí, jsou-li jedním zákonem novelizovány zákony, které spolu obsahově bezprostředně nesouvisejí (srov. nále z z 31. 8. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 24/07), nejedná se o vadu, která by v tomto případě způsobovala protiústavnost zákona.
33. Soud tedy již po několikáté uvádí, že povinnost uvést v žádosti jména dvou advokátů, kteří odmítli žadateli právní službu poskytnout, nepovažuje za protiústavní. Jde naopak o logický a přiměřený požadavek, jak již uvedl výše. Soud proto neshledal důvod k předložení věci Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy. Ostatně ani sama žalobkyně neuvádí žádné konkrétní a srozumitelné důvody, proč by znění zákona o advokacii provedené novelou mělo být v rozporu s ústavním pořádkem.
34. Zcela na závěr pak soud uvádí, že napadená rozhodnutí netrpí žádnou z vad, která by mohla způsobovat jejich nicotnost (§ 77 odst. 1 správního řádu). V případě napadených rozhodnutí totiž existuje zákonný podklad pro jejich vydání, jímž je shora citovaná právní úprava obsažená v zákoně o advokacii, podle které žalovaná rozhodla o žádostech žalobkyně o určení advokáta.
35. Soud uzavírá, že pokud jde o důvod neurčení advokáta spočívající v neuvedení dvou oslovených advokátů, napadená rozhodnutí v rámci soudního přezkumu obstála. Již z tohoto důvodu soud není oprávněn přistoupit ke zrušení napadených rozhodnutí.
36. Pokud jde o druhý důvod neurčení advokáta spočívající v nevčasnosti žádosti žalobkyně, v případě prvního napadeného rozhodnutí dává soud žalované za pravdu. Žalovaná v bodě 5 prvního napadeného rozhodnutí vysvětlila, z jakých důvodů byla žalobkyně ve své žádosti povinna uvést, kdy jí bylo doručeno rozhodnutí soudu, jenž napadla kasační stížností. Žalovaná totiž musí být s to již ze žádosti seznat, zda není podaný opravný prostředek (zde kasační stížnost) opožděný, v takovém případě by totiž byla žádost zjevně bezpředmětná. Žalobkyně sice uvedla, že jí bylo dne 3. 3. 2025 doručeno usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 22/2025, což ovšem není dle žalované dostačující pro zjištění, kdy bylo žalobkyni doručeno rozhodnutí soudu napadené kasační stížností. Žalobkyně proti tomuto

vypořádání v žalobě nijak konkrétně nebrojí. Soud pro úplnost doplňuje, že žalovaná není povinna vyzývat žalobkyni k doplnění žádosti (§ 55a odst. 1 zákona o advokacii vylučující v řízení dle § 18a až § 18c zákona o advokacii mj. použití § 37 odst. 3 správního řádu), protože žádost musí již při podání obsahovat všechny zákonem požadované náležitosti potřebné pro posouzení žalovanou.

37. V případě druhého napadeného rozhodnutí se žalovaná ohledně včasnosti žádosti žalobkyně mylí, ovšem důvodnost této žalobní námitky nemůže – jak plyne ze shora uvedeného – založit důvodnost žaloby proti druhému napadenému rozhodnutí jako celku.
38. Pro úplnost však soud cituje z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 9 As 122/2022-36 (zdejší soud poznamenává, že se jednalo o spor týchž účastníků řízení jako v nyní posuzované věci):

„Dle § 18 odst. 2 zákona o advokacii platí, že žadatel, který nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak, má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí právní porady dle § 18a nebo právní služby dle § 18c tohoto zákona. Nejvyšší správní soud shodně se stěžovatelkou nesouhlasí s výkladem pojmu „včasná žádost“, jak jej provedl městský soud. Dle městského soudu je včasnost žádosti o určení advokáta třeba posuzovat s přihlédnutím k tomu, že případně určený advokát musí mít dostatečný čas pro převzetí věci, seznámení se s ní, vyhodnocení stavu věci a případné vypracování podání. Zákon o advokacii nicméně neobsahuje speciální pravidla pro určení včasnosti žádosti o určení advokáta ani možnost žalované žádost zamítnout, pokud by určený advokát pravděpodobně neměl dostatek času na přípravu zastoupení. Z tohoto důvodu nelze posouzení včasnosti ponechat na arbitrárním kritériu žalované spočívajícím v posouzení, zdali je konkrétní počet dnů do uplynutí lhůty pro úkon, kvůli kterému žadatel o určení advokáta žádá, dostatečný pro přípravu advokáta a seznámení se s daným případem. Pokud by tento postup NSS posvětil, zůstalo by zcela na libovůli žalované, kolik dnů před uplynutím konkrétní lhůty pro učinění úkonu, pro nějž je právní pomoc žádána, bude ještě považovat za dostatečné pro vyhovění žádosti.

Dle § 55a odst. 1 zákona o advokacii má žalovaná postupovat ve věcech uvedených v § 18a až 18c podle správního řádu, nestanoví-li zákon o advokacii jinak, přičemž se nepoužijí § 13, § 15 odst. 4, § 18, § 35, § 36 odst. 3, § 37 odst. 3, § 41, § 45 odst. 2, § 47, § 49, § 51 odst. 2, § 80 až 93, § 100 až 129, § 131, § 133, § 137 až 139, § 152 a § 178 správního řádu. Na projednávanou věc se výše uvedené ustanovení uplatní, jelikož žalovaná rozhodovala o určení advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c zákona o advokacii. Jelikož zákon o advokacii žádnou zvláštní úpravu včasnosti žádosti neobsahuje, je třeba vycházet právě z obecných pravidel pro počítání lhůt, která obsahuje § 40 odst. 1 správního řádu. Dané ustanovení neumožňuje správnímu orgánu zamítnout žádost žadatele pouze na základě skutečnosti, že do uplynutí určité lhůty zbývá jen několik dnů. Žalovaná tedy nemohla přistoupit k posouzení včasnosti stěžovatelčiny žádosti na základě svévolně stanovených pravidel, která nejsou upravena právním předpisem.

Stěžovatelka navíc v kasační stížnosti upozornila, že rozhodnutím žalované ze dne 30. 1. 2017, č. j. 249/17, jí byl určen advokát k zastoupení v řízení o kasační stížnosti ve věci sp. zn. 4 As 2/2017, přestože žádost o určení advokáta podala až poslední den dvoutýdenní lhůty určené usnesením NSS ze dne 5. 1. 2017, č. j. 4 As 2/2017-28, k doložení zastoupení v tehdejší řízení. Ačkoliv stěžovatelka den po podání žádosti o určení advokáta v tehdejší věci požádala NSS o prodloužení lhůty pro předložení plné moci, které NSS následně vyhověl usnesením ze dne 26. 1. 2017, č. j. 4 As 2/2017-40, z rozhodnutí žalované č. j. 249/17 nevyplývá, že by tato skutečnost

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

brála v tehdejší případě nějakou roli. Žalovaná tedy dokáže žadateli určit advokáta, i když o určení požádal až poslední den lhůty podstatné pro konkrétní případ. Žalovaná tedy při určování včasnosti žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby nepostupuje jednotně, když v jednom případě považuje za včasnou žádost, která byla podána poslední den lhůty, a v jiném případě považuje žádost doručenou sedm dnů před uplynutím lhůty za nedostatečnou pro určení advokáta.“.

39. Žalovaná v druhém napadeném rozhodnutí v bodě 6 uvedla, že obdržela žádost žalobkyně 4 dny před uplynutím lhůty k podání ústavní stížnosti. Žádost tak byla doručena před uplynutím lhůty pro podání ústavní stížnosti. Ve světle právě citovaného rozsudku tak nebylo možné žádosti žalobkyně nevyhovět s poukazem na to, že její žádost nebyla podána včas.
40. Pokud se žalovaná dovolává nevčasnosti žádosti žalobkyně s odkazem na rozsudky zdejšího soudu ze dne 4. 5. 2023, č. j. 18 A 1/2023-28, a ze dne 23. 8. 2023, č. j. 5 A 41/2022-66, je třeba konstatovat, že tento poukaz není případný. První z uvedených rozsudků byl překonán shora citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu, zatímco druhý závěry tohoto rozsudku nerespektuje, a dokonce se vůči nim nijak nevymezuje

Závěr

41. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
42. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalované žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 10. listopadu 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.

Milan Tauber
předseda senátu

z důvodu nepřítomnosti předsedy senátu
podepsal písemné vyhotovení rozhodnutí v souladu
s § 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s. člen senátu Vadim Hlavatý v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. Š.